

№6. – Дніпропетровськ: ДДАУ, 2013. – [Інтернет-ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1946&p=1>

7. Туризм и гостиничный бизнес. Индустрия гостепреимства [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://prohotelia.com.ua>.

Щетінін К.В.

студент,

*Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла-Туган Барановського*

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПІДВИЩЕННЯ

На сучасному етапі становлення вітчизняної економіки від ефективності і масштабів залучення іноземних інвестицій залежать стан національного виробництва, рівень технологічного розвитку, структурна перебудова народного господарства. Активізація інвестиційного процесу є вирішальною умовою продовження соціально-економічних перетворень. Реальна економічна ситуація в Україні значно ускладнює інвестиційну діяльність. Обсяг вкладень не забезпечує передумов економічного зростання і навіть повноцінного відтворення наявного стану. Фактично країна існує за рахунок безповоротного споживання успадкованого від радянських часів виробничого потенціалу.

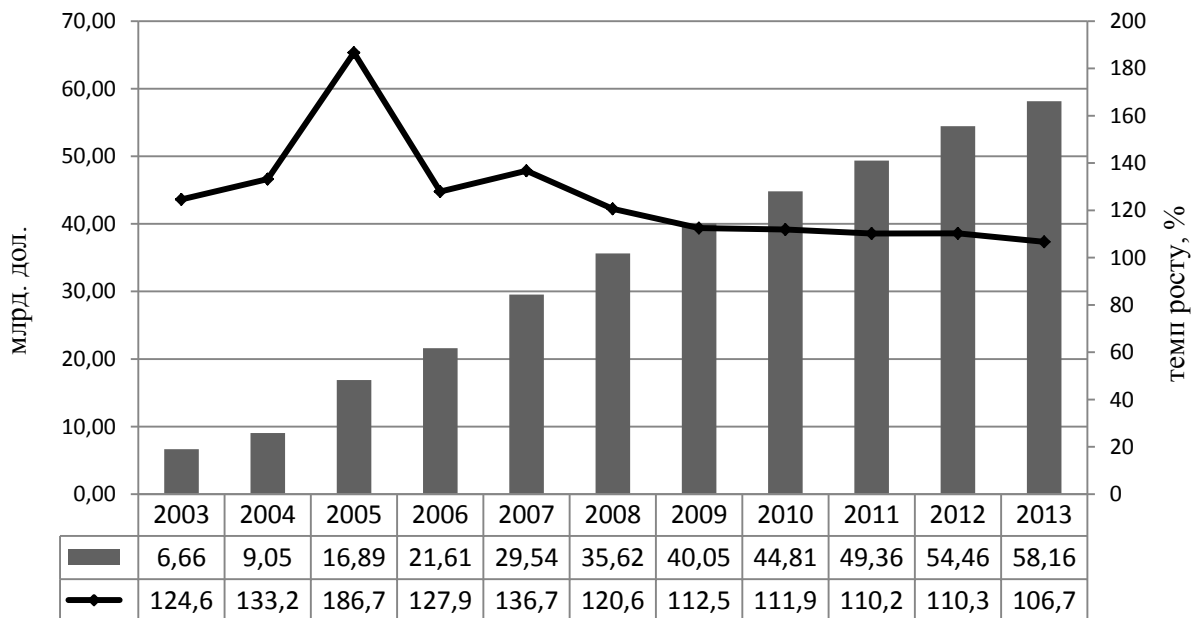
Шляхам вирішення інвестиційних проблем української економіки останнім часом присвячується досить багато наукових праць провідних вчених, а саме: Борщевського В., Гладкової О., Досінчука Х., Колосового О., Лазебника Л., Мельникова О., Омелянович Л., Філіпенко Т., Самовалова В., та ін.

Метою статті є дослідження інвестиційного клімату України, проведення аналізу надходжень прямих іноземних інвестицій в економіку держави, виявлення проблем і перспектив підвищення її інвестиційної привабливості України.

Прямі інвестиції за твердженням Держкомстату - це інвестиція, що передбачає довгострокові взаємовідносини, які відображають тривалу зацікавленість іноземного інвестора в економіці іншої країни. У свою чергу, пряме інвестування передбачає суттєвий

вплив інвестора-нерезидента на управління підприємством-резидентом з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту [2, с. 127].

Згідно з даними Держкомстату України темпи зростання обсягів прямих іноземних інвестицій в економіці України за період 2003-2013 рр. коливалися від 124,6% у 2004 р. до 106,7% у 2013 р., максимум зростання ПІІ (у % до попереднього року) зафіксовано у 2005 р. – 186,7%. У 2013 р. темпи зростання ПІІ в економіку України становили 112,2%, отже, даний показник не досяг докризового рівня 2006 та 2007 років (Рис.1). Об'єктивними причинами є як рецесійні процеси у ЄС так і підвищена боротьба за розподіл світових потоків ПІІ в умовах кризових явищ.

Рис. 1. Обсяги прямих іноземних інвестицій в Україну

Найбільші обсяги прямих іноземних інвестицій у 2013 р. були спрямовані з таких країн: Кіпр – 17,27 млрд. дол. (32,7 %), Німеччина – 6,31 млрд. дол. (10,8 %), Нідерланди – 5,16 млрд. дол. (9,6 %), Російська Федерація – 3,78 млрд. дол. (7,4 %) та з Австрії – 5,6%, Велика Британія та Віргінські о-ви (Брит.) – 4,7 та 4,3%, Франції (3,1%) і Швейцарії (2,3%) [1].

Причину таких низьких показників країн ЄС можна пояснити існуванням значних ризиків втрати капіталу у зв'язку з економічною та політичною нестабільністю України в довгостроковому періоді, оскільки в Україні правила інвестування відмінні від європейських, де держава не тільки законодавчо захищає активи інвесторів, а й стежить за тим, щоб з ними нічого не сталося.

Економіка України суттєво залежить від зовнішнього фінансування, що робить її вразливою до змін у настроях інвесторів. Щоб забезпечитись підтримкою інвесторів, влада має проводити цілеспрямовану політику покращення інвестиційного клімату та реалізацію шляхів забезпечення економічної стабільності в країні.

Разом з тим в Україні існують значні проблеми розвитку інвестиційної сфери економіки, до них можна віднести: політичну ситуацію (загальна нестабільність, конфлікти у владі); значні інвестиційні ризики, викликані соціально-економічною та політичною нестабільністю; надмірне податкове навантаження, мінливість та непередбачуваність законодавчої бази; корупцію; дезінтеграцію реального та фінансового секторів економіки; тінізацію економіки, домінування короткострокових торговельних операцій спекулятивного характеру; жорстке формальне планування обсягів грошової маси, нестача обігових коштів та кредитних ресурсів у підприємств; внутрішню (доларизацію) та зовнішню втечу капіталів, перетворення України у донора більш розвинених економік; загальне скорочення державних видатків, їхнє обмеження головним чином соціальними виплатами; проблеми під час отримання банківських кредитів і позик [3, с. 24].

Але в нашій державі є можливості для покращення інвестиційного клімату всередині країни. І тут не можна не звернути увагу на досвід тих країн, які, перебуваючи у становищі, схожому до нашого сьогодні, і стикаючись з подібними проблемами, зуміли підвищити власну інвестиційну привабливість. У ТОП-10 інвестиційно привабливих країн світу поряд із традиційно найбільш економічно сильними країнами - Німеччиною, Великобританією і США, де диверсифікація інвестиційних ризиків є найкращою, з країн колишнього радянського простору увійшли Чехія і Латвія.

Шляхами вирішення цих проблем для України може стати: політична стабілізація та визначення пріоритетів у зовнішній політиці – чітка орієнтація на створення зони вільної торгівлі з ЄС; адаптація законодавства та регуляторної системи до системи законодавства країн ЄС; створення умов для вільної конкуренції – зменшення адміністративних бар'єрів та преференцій на шляху руху капіталів, в тому числі у зовнішній торгівлі; спрощення адміністрування податків; усунення технічних бар'єрів в процесі відшкодування ПДВ та митного оформлення товарів; застосування для інвестиційних цілей ставки на прибуток, яка тяжіє до нуля через використання прискореної амортизації, та комплексу податкових

пільг та винятків (як це робиться у країнах ЄС, де податкова система побудована так, що компанія, яка вирішує реінвестувати прибуток у виробництво, звільняється від оподаткування цих коштів); розвиток фондового ринку, сприяння збільшенню кількості публічних компаній та якості розкриття ними фінансової звітності; прийняття пакета законів щодо ліквідації корупції, зменшення адміністративного тиску на бізнес та сприяння відділенню бізнесу від влади; невтручання з боку владних структур у процес прийняття рішень органами судової гілки влади, а отже, збереження судовою системою незалежності та незаангажованості; повне та своєчасне надання інформації для бізнесу (інвестиційних рейтингів, прогнозів макроекономічних показників тощо) завдяки створенню спеціалізованих центрів.

Своєю чергою, враховуючи міжнародний досвід, для покращення інвестиційного клімату Україні варто орієнтуватися на: забезпечення пільгового податкового режиму під час здійснення великих капіталовкладень в економіку України; стимулювання інвестицій у реальний сектор економіки за рахунок розвитку системи державних гарантій, що надаються інвестору в пріоритетних для України напрямках інвестування; збільшення спільного державно-приватного фінансування інвестиційних проектів із залученням іноземного капіталу; здійснення антимонопольних заходів та забезпечення внутрішнього конкурентного середовища для розвитку інвестиційної діяльності; організацію конкурсів та аукціонів щодо надання стратегічно важливих об'єктів у державну концесію вітчизняним та іноземним інвесторам.

У результаті проведених досліджень, видно, що в Україні існують певні умови для залучення іноземних інвестицій, однак є ще ряд проблем, які необхідно вирішувати, застосовуючи сучасний організаційно-економічний механізм залучення прямих іноземних інвестицій в країну.

На сьогодні Україна не є інвестиційно привабливою країною навіть порівняно з найближчими країнами Східної Європи. Такі висновки підтверджуються результатами різних експертних оцінок. Відмітною ознакою є падіння інвестиційного рейтингу нашої держави, поряд з поліпшенням економічного становища її потенціальних конкурентів на світових ринках.

Отже, світовий досвід в галузі іноземних інвестицій, свідчить про те, що найбільших успіхів у залученні іноземних інвестицій

досягають ті країни, які ставлять таку мету, як пріоритетну в своїй економіці, а також використовують при цьому можливо більший набір заходів.

Список використаних джерел:

1. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс] - Режим доступу: ukrstat.gov.ua

2. Євтушенко Г.І. Іноземне інвестування в Україні: сучасний стан і перспективи. // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України, 2012, №1. – С. 126-135.

3. Червяцова О.В. Проблеми та перспективи залучення іноземних інвестицій в економіку України.// Вісник СДУ. Серії «Економіка», 2013, №3. – С. 22-28.